

LÅT DET SURRA!

HEJ!

Nacka kommun håller på att ta fram en naturvårdsplan som beskriver hur vi tar hand om vår natur. Vi vill inspirera fler att upptäcka, och skapa goda förutsättningar för den stora variationen av arter, färger och former vi har i naturen omkring oss. Här kommer ett ängs- och pollinatörspaket med en fröpåse och förslag på olika utomhusaktiviteter.

MÅNGA ARTER = EN STARK OCH SPÄNNANDE VÄRLD

Biologisk mångfald betyder att det finns många olika djur, växter, svampar och små organismer, och att de har platser där de kan leva.

Om vi förlorar biologisk mångfald blir naturen svagare, och det påverkar även oss människor. Därför behöver vi ta hand om alla arter och deras livsmiljöer!

ÄNGEN – EN PLATS FULL AV LIV

När vi låter blommor få mer plats, hjälper vi naturen. Blommor är inte bara vackra – de ger också mat åt insekter! Vissa insekter kallas pollinatörer. De flyger mellan blommor och ser till att äppelblommor blir till äpplen och jordgubbsblommor till jordgubbar.

Men om det finns för få blommor har pollinatörerna svårt att hitta mat. När vi klipper gräsmattor för kort, försvinner många av de viktiga blommorna. Därför behöver vi låta gräset växa och skapa fler blommande ängar.

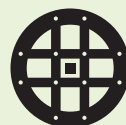
Detta vill Nacka kommun satsa mer på! Finns det en äng eller en blommande gräsmatta nära er förskola eller skola? Utforska och se vad ni kan hitta!

OLIKA FÄRGER OCH FORMER, FRÅN VÅR TILL HÖST

Insekterna behöver mat från tidig vår till sen höst. Därför är det viktigt att det finns blommor som blommar vid olika tider på året. Olika insekter tycker också om olika sorters blommor.

I Nacka finns många spännande insekter. Två exempel är svartpälsbiet och sexfläckig bastardsvärmare. De blir glada om det finns fler blommande ängar! Deras favoriter är blommor som rödklint, ängsvädd, blåeld och käringtand.

Genom att låta fler blommor växa hjälper vi våra insekter att hitta mat hela säsongen!

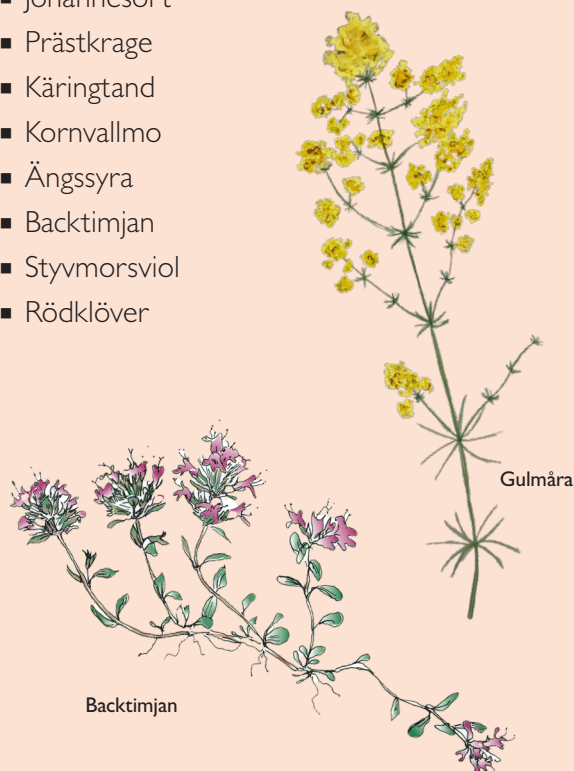
SKAPA EN ÄNG TILLSAMMANS!

NI KAN VARA MED!

Var med och bidra till att insekterna får mat och fler boplatser! I paketet hittar ni en påse med frön som ni gärna får så tillsammans någonstans på gården till er skola eller förskola. Frön som finns med i påsen är:

- Rölleka
- Liten blåklocka
- Stor blåklocka
- Blåklint
- Cikoria
- Backnejlka
- Gulmåra
- Johannesört
- Prästkrage
- Käringtand
- Kornvallmo
- Ängssyra
- Backtimjan
- Styvmorsviol
- Rödklöver

GÖR SÅ HÄR:

- 1. Hitta eller gör en bra plats!** Fröna tar sig som bäst om de sås på en mark med bar jord så de slipper tävla mot andra växter som redan växer där. Jorden får inte heller vara för hård. Då blir det svårt för fröna att slå rot och risken blir stor att de torkar ut. Det går bra att så både på våren och hösten. Så inte mitt i sommaren, då är risken stor att fröna inte gro.
- 2. Så fröna!** Strö ut fröna på den förberedda ytan.
- 3. Vattna.** Ängsfrön gillar generellt lite torrare marker, men behöver också vatten för att kunna gro. Glöm därför inte bort att vattna emellanåt om det inte regnar.
- 4. Vänta.** Nu kommer det dröja ett tag innan fröna blir till blommor, men glöm inte hålla koll! Det är spännande att följa växternas utveckling och plötsligt kommer förhoppningsvis den tidigare tomma ytan ha omvandlats till äng.
- 5. Ängen blommar och luften surrar!** Vilka blommor har dykt upp? Hur ser de ut? Vad har de för färger och former? Har blommorna fått besök av några insekter eller andra djur?

ARTBINGO!

Här kommer ett bingo på olika saker som går att hitta på, eller i närheten av en äng. Gå ut tillsammans och se om ni kan få fyra i rad, antingen vågrätt, lodrätt eller diagonalt. Eller lyckas ni kanske fylla hela brickan, på direkten, eller efter ett par veckor? Detta är en aktivitet som passar bäst på våren och försommaren.

SKALBAGGE 	MASKROS 	DAGGMASK 	PÅFÅGELÖGA
GRÅSUGGA 	CITRONFJÄRIL 	NYCKELPIGA 	BLOMMANDE TRÄD
GULLVIVA 	BI 	TUSENSKÖNA 	MYRA
LÖNN (BLOMMA) 	NÄSSELFJÄRIL 	HUMLA 	LARV

Illustration: Eklövgården

Här finns artbingobrickor
att ladda ned och skriva ut,
nacka.se/artbingo

LETA, SAMLA, BYGGA!

Här följer en lista på olika aktiviteter att göra tillsammans, med allt från att bygga en bostad till småkryp med hjälp av pinnar och torra blomstjälkar, till att leta vårtecken, samla höstfärger eller titta efter spår i snön.

- 1. Leta vårtecken.** På våren är det mycket som händer. Lökväxterna börjar blomma, träden får knoppar och fåglarna börjar sjunga. Tussilago, vitsippa, blåsippa och krokus är exempel på blommor som slår ut tidigt på våren. Sälgens små videkissar tittar också fram och är viktiga för att pollinatörerna ska få mat tidigt. Vilka vårtecken kan ni hitta?
- 2. Samla färger och former.** Naturen är rik på färger med blommor i bland annat rosa, gult, blått och vitt. Vissa insekter dras faktiskt till blommor med en viss färg. Hur många färger kan ni hitta i naturen? Kan ni hitta blommor eller andra saker i naturen för alla färger i regnbågen? Naturens växter har många olika former. Vissa blommor är långa, andra korta, några är stora och några är små.
- 3. Bygg ett baggebo.** Med hjälp av gamla pinnar och torkade växter kan du skapa en boplatz för insekter och andra småkryp. Ta tre eller fyra stadiga pinnar, tryck ner i jorden och bind ihop så att de kan stå som ett tipi-tält. Samla gamla torkade växtdelar, som torra blomstjälkar, gräsklipp eller mindre pinnar. Fyll hålrummet mellan pinnarna. Du kan behöva klippa stjälkar och pinnar så att de passar in. Fyll sedan på med torra löv, mossor och gamla barr. Det här blir en perfekt ställe för olika insekter och småkryp att bo och gömma sig.
- 4. Veckans blomma.** Följ årets växlingar! Här kan ni hålla utkik efter när olika blommor dyker upp och slår ut. Vilka nya tittar fram och vad händer med de som tidigare slagit ut? Titta efter blommor på buskar och träd också. Blommor de över eller utvecklas blomman till något annat? Här kan även barnen uppmanas till att leta blommor på fritiden som de kan berätta om.
- 5. Samla höstfärger.** På hösten förvandlas många växter och får ett annat utseende. Bladen ändrar färg, vissa växter slutar blomma och en del växter får frukter och bär. Hösten är en bra tid att gå ut i naturen och leta efter blad med olika färger och former. Lönnen, rönnen, körsbärsträden och aspen är exempel på träd som får vackra höstfärger.
- 6. Spåra i snön.** På vintern vilar naturen. Träden har tappat sina löv och många fåglar har flyttat till varmare breddgrader. Men några fåglar stannar kvar. Vilka är dessa tuffingar och hur håller de sig varma. I snön går det att se spår av olika djur. Känner du igen vem som gått i snön?

Har ni sått fröna från fröpåsen så det blivit en liten blommande ängsyta? Eller testat några av de andra föreslagna aktiviteterna? Berätta gärna för oss på kommunen! Skicka bild och text till utemiljo@nacka.se.